Suvestinė redakcija nuo 2019-01-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-05-19, i. k. 2015-07625

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ GAVYBOS APSKAITOS PRIETAISŲ ĮRENGIMO IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. gegužės 8 d. Nr. D1-398
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi,

t v i r t i n u Angliavandenilių išteklių gavybos apskaitos prietaisų įrengimo ir kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
2015-04-08 raštu Nr. (14.12-01)-5K-1507412)-6K-1502906

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2015 m. gegužės 8 d.
įsakymu Nr. D1-398

ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ GAVYBOS APSKAITOS PRIETAISŲ ĮRENGIMO IR KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Angliavandenilių išteklių gavybos apskaitos prietaisų įrengimo ir kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato angliavandenilių išteklių gavybos vietoje įrengtų ir (arba) naudojamų apskaitos prietaisų, matuojančių išgaunamų tradicinių ir išsklaidytųjų angliavandenilių (toliau – angliavandenilių) (naftos ar dujų) išteklių kiekį, įrengimo ir kontrolės tvarką.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

2.1. naftos gavybos vieta – vieta, kurioje nafta surenkama, separuojama, matuojama, laikoma ir pašalinus iš jos dujas, vandenį ir kitas priemaišas pateikiama transportuoti;

2.2. naftos talpykla (toliau – talpykla) – išgautai naftai surinkti ir laikyti skirta talpykla, atitinkanti Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme (toliau – Metrologijos įstatymas) matavimo priemonėms keliamus reikalavimus;

2.3. kitos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos arba vartojamos Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių klasifikacijoje, patvirtintoje Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2004 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 1-47 „Dėl Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių klasifikacijos tvirtinimo“ ir kituose teisės aktuose.

3. Išgaunamų angliavandenilių išteklių kiekio matavimo prietaisus, atitinkančius teisės aktų nustatytiems reikalavimams, savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja ūkio subjektai, vykdantys angliavandenilių išteklių gavybą (naftos ir (ar) dujų) (toliau – ūkio subjektai).

II SKYRIUS
IŠGAUTO ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ KIEKIO MATAVIMAI IR APSKAITA

4. Ūkio subjektai išgautos naftos išteklių apskaitą atlieka naftos gavybos vietoje. Apskaitoma išgauta ir paruošta pardavimui nafta. Naftos apskaita vykdoma kubiniais metrais. Išgautos naftos kiekis skaičiuojamas kaip norminis tūris, atitinkantis naftos tūrį $+15^0$C temperatūroje.

5. Naftos apskaita vykdoma matuojant naftos lygį talpyklose. Kiekviena talpykla privalo turėti gamintojo pasą ir akredituotos kalibravimo laboratorijos išduotą kalibravimo lentelę. Talpykloje naftos lygis nustatomas lygio matavimo priemonėmis matuojant talpyklos pripildymo nafta aukštį. Lygio matavimo priemonės turi turėti pasą ir galiojantį Lietuvos metrologijos inspekcijos pažymėjimą. Pagal patvirtintas talpyklų kalibravimo lenteles nustatomas naftos, esančios talpyklose, tūris kubiniais metrais. Sertifikuotomis ir metrologiškai patikrintomis priemonėmis nustatoma talpykloje esančios naftos temperatūra ir tankis.

6. Naftos lygio, tūrio, tankio ir temperatūros matavimai įrašomi ūkio subjekto naftos apskaitos dokumente kartą per parą. Vienas apskaitos dokumentas pildomas atskirai kiekvienai talpyklai ar technologiškai sujungtai talpyklų grupei, esančiai naftos gavybos vietoje.

7. Naftos apskaitos dokumente taip pat įrašomas išvežtos iš naftos gavybos vietos naftos kiekis. Nafta pakraunama tik į autocisternas, turinčias Lietuvos metrologijos inspekcijos išduotą

patikros liudijimą. Išvežtos iš naftos gavybos vietos naftos kiekis kubiniais metrais nustatomas pagal autocisternų kalibravimo dokumentus, važtaraščius, atsakingiems darbuotojams patikrinus autocisternas prieš ir po naftos pakrovimo į jas. Atvejais, kai nafta naudojama savo reikmėms (remontui, bandymams, eksploatavimui ir (arba) aptarnavimui), surašomas aktas, nurodant kiek naftos paimta ir kokioms technologinėms reikmėms ji panaudota. Avarijų ir kitų nenumatytų aplinkybių atveju turi būti surašomas aktas apie prarastą naftos kiekį, kurį pasirašo ūkio subjekto atsakingas asmuo, vadovas ar jo įgaliotas asmuo, ir avarinės tarnybos pareigūnas. Tai turi būti pažymėta ir naftos apskaitos dokumentuose, nurodoma akto surašymo data ir pasirašančio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

8. Įrašus naftos apskaitos dokumentuose daro ūkio subjekto įgalioti asmenys. Jei minėti apskaitos dokumentai pildomi elektronine forma, pasibaigus parai naftos apskaitos dokumentai atspausdinami, juos pasirašo ūkio subjekto įgaliotas darbuotojas, atsakingas už naftos apskaitą, dokumentai susegami į bylas. Apskaitos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir archyvavimo tvarką nustato ir patvirtina ūkio subjektas. Apskaitos dokumentai turi būti saugomi ne mažiau kaip 5 metus.

Atsakingas asmuo pagal apskaitos dokumento įrašus pamainos pradžioje ir jai pasibaigus įvertina iš gavybos vietos išvežtos naftos kiekį ir apskaičiuoja išgautos naftos kiekį per vieną parą.

9. Kartą per kalendorinius metus ūkio subjektai privalo inventorizuoti naftos likučius, esančius kiekvienoje talpykloje. Per inventorizaciją nustatytas naftos faktiškas kiekis nurodomas inventorizacijos apraše (akte) ir naftos apskaitos dokumentuose, o kiti įrašai daromi vadovaujantis paskutinės inventorizacijos duomenimis. Jeigu per inventorizaciją nustatytas naftos kiekis neviršija teisės aktuose nustatytos leistinos matavimo paklaidos, tai gali būti nefiksuojama.

10. Ūkio subjektai, vykdantys teisės aktų nustatyta tvarka ištirtų, aprobuotų ir į Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalį įrašytų angliavandenilių (dujų) išteklių (toliau – dujos) gavybą, išgautų dujų apskaitą atlieka dujų gavybos vietoje pagal išgaunamų dujų kiekį matuojančių apskaitos prietaisų (dujų skaitiklių) rodmenis. Apskaitomos išgautos ir paruoštos pardavimui dujos. Išgautos dujos apskaitomos kubiniais metrais.

11. Išgautų dujų matavimo prietaisai privalo turėti dokumentus ar ženklus, liudijančius apie atliktą metrologinę patikrą. Išgautų dujų matavimo prietaisai turi būti užplombuoti arba užkoduoti, kad nebūtų galima keisti duomenų nepažeidus plombų arba nepakeitus kodo, privalo turėti dokumentus ar ženklus, liudijančius apie atliktą metrologinę patikrą.

12. Dujų apskaitos dokumente įrašomi išgaunamų dujų kiekį matuojančių prietaisų (dujų skaitiklių) rodmenys. Avarijų ir kitų nenumatytų aplinkybių atveju turi būti surašomas aktas apie prarastą dujų kiekį, kurį pasirašo ūkio subjekto atsakingas asmuo, vadovas ar jo įgaliotas asmuo, bei avarinės tarnybos pareigūnas. Tai turi būti pažymėta ir dujų apskaitos dokumentuose, nurodoma akto surašymo data ir pasirašančio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

13. Įrašus dujų apskaitos dokumentuose daro ūkio subjekto įgalioti asmenys. Jei minėti apskaitos dokumentai pildomi elektronine forma, pasibaigus parai dujų apskaitos dokumentai išspausdinami, juos pasirašo ūkio subjekto įgaliotas darbuotojas, atsakingas už dujų apskaitą, dokumentai susegami į bylas. Apskaitos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir archyvavimo tvarką nustato ir patvirtina ūkio subjektas. Apskaitos dokumentai turi būti saugomi ne mažiau kaip 5 metus. Atsakingas asmuo, remdamasis išgaunamų dujų kiekį matuojančių prietaisų (dujų skaitiklių) rodmenimis, apskaičiuoja išgautų dujų kiekį per parą.

III SKYRIUS
ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ GAVYBOS PRIEŽIŪRA GAVYBOS VIETOJE

14. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos angliavandenilių išteklių gavybos vietose tikrina:

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-1131, 2018-12-28, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21798

14.1. ūkio subjektų vykdomos išgaunamų angliavandenilių išteklių apskaitos dokumentus;

14.2. išgautų angliavandenilių išteklių saugojimo ir transportavimo būdų ir priemonių atitikimą žemės gelmių naudojimo planų ar angliavandenilių išteklių naudojimo projektų sprendiniams;

14.3. priemonių, naudojamų išgaunamų angliavandenilių išteklių apskaitai, atitikimą Lietuvos standartams;

14.4. ūkio subjektų vykdoma išgaunamų angliavandenilių išteklių apskaita:

14.4.1. ūkio subjektų vedamą paros naftos gavybos darbų ataskaitą, kurioje registruojamas gręžinio darbo laikas, jo remonto darbai, naftos gavybos parametrai, išgautos naftos lygis talpose, tūris, temperatūra, tankis, atvežtos ir išvežtos naftos kiekis;

14.4.2. metrolazdės ar ruletės dokumentaciją (pasą ir galiojantį Lietuvos metrologijos inspekcijos išduotą pažymėjimą) naftos gavybos vietose, kur išgaunamos naftos kiekio matavimai vykdomi matuojant naftos lygį kiekvienoje talpykloje su metrolazde (rulete) ir fiksuojant naftos tūrį pagal kalibravimo lenteles;

14.4.3. išgaunamų angliavandenilių išteklių kiekį matuojančių priemonių ir prietaisų parodymus ir jų atitikimą ūkio subjekto vykdomai šių rodmenų registracijai;

14.4.4 talpyklų dokumentaciją (tūrį patvirtinantys dokumentai, gamintojo pasas ir akredituotos kalibravimo laboratorijos išduota kalibravimo lentelė) ir talpyklos techninę būklę;

14.4.5. išgautų angliavandenilių išteklių apsaugos nuo neteisėto pasisavinimo priemonių (rakinamų įvažiavimo kelių užtvarų įrengimo, tinkamo teritorijos aptvėrimo ir kt.) būklę.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Patikrinimo metu išmatuotas ir kubiniais metrais prie +15 °C temperatūros perskaičiuotas talpyklose laikomos naftos kiekis turi atitikti naftos kiekį, kuris apskaičiuojamas naftos apskaitos dokumentuose iš paros pradžioje įrašyto kiekio atėmus nuo įrašymo momento iki tikrinimo pradžios išvežtą naftos kiekį ir pridėjus išgautą naftos kiekį.

16. Naftos inventorizavimo metu gauto kiekio duomenims palyginti su apskaitos duomenimis taikoma naudojamų matavimo priemonių bei metodikų leidžiama metrologinė paklaida (horizontaliose cisternose taikoma ± 3 procentų matavimo paklaida).

17. Tuo atveju, kai vienas angliavandenilių telkinys yra išsidėstęs ne vienos savivaldybės teritorijoje, angliavandenilių išteklių gavybos gręžiniuose, kurie patenka į atskiras savivaldybes, išgaunamas angliavandenilių išteklių kiekis turi būti apskaitomas atskiruose gręžiniuose taip, kad būtų užtikrintos Lietuvos Respublikos angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatos.

18. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-1131, 2018-12-28, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21798
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. D1-398 „Dėl Angliavandenilių išteklių gavybos apskaitos prietaisų įrengimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo